

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Ivonou Šubrtovou ve věci

žalobců: a) **G. M.**,
 státní příslušnost Arménská republika
 evidenční číslo X
 b) **R. Z.**, státní příslušnost Arménská republika
 evidenční číslo X
 c) **nezletilý D. M.**, evidenční číslo X
 státní příslušnost Arménská republika
 d) **nezl. H. M.**, evidenční číslo X
 státní příslušnost Arménská republika
 žalobci c) a d) zastoupeni zákonným zástupcem R. Z.
 všichni hlášení k pobytu v X
 všichni zastoupeni Organizací pro pomoc uprchlíkům se sídlem
 v Praze 9, Kovářská 4

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**
 se sídlem, Nad Štolou 3, Praha 7

v řízení o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ze dne 15. 12. 2016, č. j. OAM-636/ZA-ZA11-ZA14-2016 a ze dne 15. 12. 2016, č. j. OAM-635/ZA-ZA11-ZA14-2016

takto:

- I. Věci vedené pod sp. zn. 32 Az 57/2016 a sp. zn. 58/2016 se spojují ke společnému projednání a budou nadále vedeny pod sp. zn. 32 Az 57/2016.
- II. Žaloby se zamítají.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení

1. Žalobci se včas podanými dvěma samostatnými žalobami domáhali zrušení shora označených rozhodnutí žalovaného, kterým jim nebyla udělena mezinárodní ochrana dle § 12, § 13, § 14, § 14a a §14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“).
2. Zástupce žalobců stejně jako žalovaný soudu navrhli, aby z důvodu hospodárnosti, neboť v případě žalobců se jedná o rodinné příslušníky [žalobci a) a b) jsou manželé, žalobci c) a d) jsou jejich nezletilí synové], spojil obě řízení ke společnému projednání. Krajský soud dospěl k závěru, že jsou splněny podmínky pro spojení věci ke společnému projednání ve smyslu ustanovení § 39 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť samostatné žaloby směřují proti rozhodnutím, která spolu skutkově souvisí. Výrokem I. proto uvedenému návrhu vyhověl.

II. Obsah žalob

3. V žalobách a jejich doplnění žalobci namítali porušení některých ustanovení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád žalovaným v předchozím správním řízení (§ 3, § 50 odst. 2, 3 a 4) a porušení ustanovení § 12, § 14 a § 14a zákona o azylu. Podle jejich názoru žalovaný nezjistil stav věci způsobem, aby o něm nebyly důvodné pochybnosti.
4. Žalobkyně b) namítala, že jí hrozí odůvodněný strach z pronásledování z důvodu uvedeného v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azyl, pro příslušnost k sociální skupině novinářů. Žalobce a) a nezletilí žalobci c) a d) jako rodinní příslušníci žalobkyně a) svoji obavu odvozují od důvodů uvedených žalobkyní a). Ta stejně jako předtím ve správním řízení uvedla, že v zemi původu v letech 1993-2001 pracovala v novinářské redakci, současně byla členkou opoziční politické strany Arménské národní hnutí (v letech 1994-2002), ale v politickém dění se nijak neangažovala. Tvrdí, že jako členka uvedené opoziční strany představovala hrozbu pro tehdejší zřízení, neboť v novinářské redakci přišla do styku s materiálem odkrývajícím korupční činnost vysoce postavených státních představitelů. Takto byla vnímána i původci pronásledování, kteří byli přesvědčeni, že u sebe uvedený materiál, který měla zpracovat do novin, pro které pracovala, uchovává. Ze stejného důvodu původci pronásledování vyhledali i jiné členy redakce, kteří o materiálu věděli nebo s ním přišli do styku. Někteří členové redakce utekli do Francie, dva členové redakce zemřeli za nápadně podezřelých okolností při dopravní nehodě a v nemocnici. Žalovaný při svém rozhodování nevzal do úvahy žalobkyní tvrzené pronásledování vůči této úzké sociální skupině novinářů v rámci redakce.

K pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu poukázala na některá rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (č. j. 5 Azs 63/2004-60 či č. j. 9 Azs 142/2007). Má za to, že žalovaný neadekvátně posoudil pronásledování novinářů v zemi jejího původu. Uvedla internetový odkaz na některé mezinárodní zdroje, které poukazují na pronásledování novinářů v Arménii a omezování jejich činnosti ze strany policie a státní moci. Žalobkyně má za to, že se v jejím případě jedná i o pronásledování z politických důvodů. Uvedla, že dle judikatury amerických soudů lze novinářskou práci odkrývající korupci označit za činnost politickou (citovala soudní rozhodnutí z roku 2004).

5. V další části žaloby žalobkyně namítala, že žalovaný nevzal v úvahu pronásledování i vůči její rodině. V letech 2000-2007 provedla policie výslechy se žalobkyní na policejní stanici a v místě jejího bydliště, a to v souvislosti s její činností v novinové redakci. Dne 15. 1. 2015 pronikli do bydliště žalobkyně tři muži oblečení v civilu, které žalobkyně neznala. Vykonali domovní prohlídku bez povolení a násilně zakročili vůči manželovi a jejím dětem. Dle žalobkyně se jednalo o akt pronásledování, přičemž uvedený násilný vstup do jejího bydliště nelze označit jako náhodný, ale naopak cílený z důvodu politicky orientované práce žalobkyně v novinové redakci. Žalovaný uvedenou skutečnost posoudil nesprávně, když tvrdí, že po incidentu ze dne 15. 1. 2015 již žalobkyně žádné problémy neměla. Žalobkyně uvedla, že dne 9. 2. 2015 našla svého syna se zkřiveným obličejem, tento má od incidentu ze dne 15. 1. 2015 zdravotní potíže (epilepsii, jak je zřejmé z lékařských zpráv). Žalobkyni bylo vyhrožováno únosem jejich dětí. Návrat dětí do takové situace by byl v rozporu s čl. 3 Úmluvy o právech dítěte. Žalobkyně tvrdí, že v zemi svého původu byla vystavena psychickému nátlaku ze strany aktérů pronásledování, kteří zasáhli do jejího práva a práva její rodiny na soukromí, vyhrožovali jim a ublížili na zdraví jejímu synovi. Rovněž její manžel byl vystaven fyzickému násilí ze strany aktérů pronásledování. Má za to, že alternativně lze násilné domovní prohlídky označit za vážnou újmu ve smyslu § 14a, odst. 2 písm. b) zákona o azylu, tj. nelidské či ponižující zacházení. Žalobkyně má proto odůvodněný strach z budoucího pronásledování na základě své předchozí násilné zkušenosti. Uvedla, že v zemi jejího původu nedošlo k politickým změnám, zprávy o zemi původu nadále vykazují vysoký stupeň korupce a pasivity trestních orgánů. Žalobkyně již jednou změnila bydliště v Arménii, nezabránilo to však násilí vůči ní a její rodině, ke kterému došlo dne 15. 1. 2015.
6. Dále žalobkyně namítala, že ochrana v zemi jejího původu není adekvátní. Důvěra občanů Arménie ve státní orgány je velice nízká, což vyplývá i z monitoringu indexu korupce v Arménii, který v relevantním období 1999-2015 činil 35-37 bodů ze 100, což představuje poměrně vysokou korupci (uvedla internetový odkaz zdroje uvedeného údaje). Jiný pramen pak uvádí, že policie postrádá zájem vyšetřit některé situace včetně domácího násilí, je neobjektivní. Od žalobkyně proto nelze očekávat důvěru v efektivní vyšetření násilné prohlídky vykonané 15. 1. 2015 a vyhrožování ze strany aktérů pronásledování, když žalobkyně je přesvědčena o tom, že samotná policie měla zájem na zlikvidování předmětného novinového materiálu.
7. Žalobkyně má za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení mezinárodní ochrany, neboť se nachází mimo zemi svého původu, má odůvodněný strach z pronásledování, její újma dosahuje intenzity pronásledování a zároveň ochrana poskytovaná v zemi původu není adekvátní a nelze za této situace od žalobkyně očekávat důvěru v ochranu ze strany

státních orgánů. Uvedené obavy se pak týkají i jejích rodinných příslušníků, tj. jejího manžela a nezletilých dětí. Pronásledování rodinných příslušníků je pronásledováním rodiny jako sociální skupiny.

8. V rámci doplnění žalob žalobci předložili kopie 2 lékařských zpráv z hospitalizace nezlet. syna D. ve Fakultní nemocnici Hradec Králové (od 11. 11. 2016 do 23. 11. 2016 a ze dne 12. 1. 2017) a kopie několika lékařských nálezů ze země původu z roku 2015.
9. Žalobci závěrem navrhli, aby soud napadená rozhodnutí zrušil a věci vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného k žalobám

10. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobám uvedl, že z obou žalob není zřejmé, z čeho žalobci vyvozují rozpor s ustanoveními §§ 3 a 50 odst. 2, 3 a 4 správního řádu a v čem spočívá rozpor napadených rozhodnutí s ustanoveními §§ 12, 14 a 14a zákona o azylu. Uvedl, že žalobci v žalobách prakticky pouze skutkově rekapitulují, co již uvedli v průběhu správního řízení, avšak neuvádějí, v čem spočívají důvodné pochybnosti o zjištěném skutkovém stavu, či které rozhodné okolnosti pro spolehlivé zjištění skutkového stavu správní orgán nezjistil. Žalobní námitky jsou podle názoru žalovaného pouze v rovině obecného nesouhlasu s jeho rozhodnutími. Za této situace v souladu s ustálenou judikaturou nelze tvrdit, že by žalovaným provedené dokazování bylo nedostatečné a skutková podstata, ze které správní orgán vycházel, neměla oporu ve spisech. Žalovaný je naopak přesvědčen, že dokazování provedl podrobně a úplně a zabýval se všemi okolnostmi případu.
11. Žalovaný má za to, že žalobní námitky nekorespondují se zjištěným stavem věci v průběhu správního řízení, konstruuji zdůvodnění postrádající jakoukoli bližší konkrétní oporu ve správním spise. Zejména žalobkyně a) se účelově snaží posunout obsah své výpovědi novým směrem i za cenu nepřipustného rozšíření s cílem dosažení příznivějšího výsledku řízení. Tak je tomu ohledně tvrzení o její aktivitě jako členky Arménského národního hnutí či o upřesňování okolností ohledně úmrtí členů redakce či jejich útěku do Francie. Z těchto nových skutkových tvrzení pak vyvozuje příslušnost k sociální skupině – skupině novinářů v rámci redakce. Na tuto skutečnost pak pasuje úvahu o pronásledování této sociální skupiny a v důsledku toho dovozuje nutnost aplikace ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Aby však mohlo dojít k pronásledování této skupiny jako sociální skupiny, je dle žalovaného třeba, aby bylo prokázáno pronásledování některého jejího jednotlivce. To však žalobkyně v řízení ničím neprokázala. Stejný závěr platí i pro tvrzené pronásledování rodiny jako sociální skupiny, kdy je rovněž třeba prokázání pronásledování některého jejího jednotlivce, což se nestalo. Správní orgán má za to, že se případem žalobců zabýval podrobně a vyčerpávajícím způsobem vysvětlil, proč jim nelze udělit azyl podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu, humanitární azyl dle § 14 či doplňkovou ochranu podle ustanovení § 14a zákona o azylu, když vzal v úvahu veškeré aspekty případu celé rodiny. Žalovaný připomněl, že žalobkyně a) již v počátku své "azylové" cesty dbala pokynů osob, které jí a její rodině tuto cestu zprostředkovaly. Dokonce byla ochotná lhát ohledně ztráty pasů, když sama v pohovoru na straně 5 (první otázka) podrobně popsala nestandardní chování ohledně "azylového" působení ve Švédsku.

12. Závěrem žalovaný s odkazem na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č.j. 5 Azs 37/2003 („*Poskytnutí azylu je specifickým důvodem pro povolení pobytu na území ČR a nelze je zaměňovat s jinými legálními formami pobytu cizinců na území republiky tak, jak jsou upraveny zákonem č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR.*“) uvedl, že je třeba, aby žalobce řešili svoji situaci v souladu se zákonem 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR. Navrhl, aby soud žaloby jako nedůvodné v celém rozsahu zamítl.

IV. Replika žalobců

13. Žalobci v replice zopakovali, že jsou přesvědčeni o tom, že žalobkyně a) byla v zemi původu pronásledována a ostatním žalobcům hrozí pronásledování z titulu příslušnosti k sociální skupině, tj. pronásledované rodině a splňují tak podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu. Žalobci rovněž nevidí smysl v odůvodnění žalovaného ohledně neudělení humanitárního azylu, když ustanovení § 14 zákona o azylu je bez dlouhodobého praktického uplatnění kvůli zamítavé praxi žalovaného obsoletní normou zákona o azylu bez jakéhokoli využití. Setrvali na zrušení žalobou napadených rozhodnutí.

V. Skutkové a právní závěry krajského soudu

14. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí podle ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů, projednal žaloby bez nařízení jednání za výslovného souhlasu žalobců i žalovaného (§ 51 odst. 1 s. ř. s.).
15. Z předložených správních spisů vyplývá, že žalobkyně b) v žádosti o udělení mezinárodní ochrany ze dne 19. 7. 2016 a 22. 7. 2016, podané jménem svým a svých nezletilých synů a při pohovoru provedeném dne 22. 7. 2016 uvedla, že spolu s manželem a dětmi vycestovali z vlasti dne 23. 8. 2015 autem do Gruzie a pokračovali letecky přes Polsko do Švédska. Tam zůstali 11 měsíců. Následně bylo zjištěno, že jim byla vydána česká víza, proto byli posláni do ČR, kam přiletěli dne 19. 7. 2016. Neví, zda ve Švédsku požádali o azyl. Ona a mladší syn jsou zdraví, starší syn D. ve Švédsku třikrát upadl do bezvědomí. Obává se návratu do vlasti. Uvedla, že v letech 1994-2002 byla členkou Arménského národního hnutí, pak již do žádné strany nevstoupila, politicky se nijak neangažovala. Dále uvedla, že dříve pracovala v novinách „Arménská republika“ a měla zpracovat materiál o nekalých činnostech vysoce postavených lidí. Uvedený materiál se ztratil a nebyl otištěn. Policie uvedený materiál hledala. Začalo pronásledování a problémy, které trvaly asi až do poloviny ledna 2015. Policie zbila jejího manžela, děti plakaly a jeden z policistů vzal syna pod krkem. Syn ztratil vědomí a pomočil se. Pokud nevrátí uvedený materiál, policisté jim nedají pokoj. Dne 9. 2. 2015 našla svého syna D. se zkriveným obličejem. Důvodem její žádosti o mezinárodní ochranu jsou uvedené potíže a zhoršení zdravotního stavu syna D. V průběhu pohovoru žalobkyně uvedla, že v novinách „Arménská republika“ pracovala v letech 1993 až 2000. V roce 2001 se jí narodil syn, dostala výpověď. Ke své práci v redakci uvedla, že přijímala podklady a převáděla je do elektronické podoby. O předmětném materiálu věděli jen čtyři lidé z redakce. Někdy v únoru až březnu 2000 jim redaktor sdělil, že se uvedený materiál ztratil. Žalobkyně uvedla, že s uvedeným materiálem nepřišla osobně do styku,

proto ani neví, co bylo jeho obsahem. Asi do dvou až tří týdnů byla předvolána na policii a byla dotazována na obsah materiálu. Řekla jim to, co věděla od redaktora, sama materiál neviděla. Žádný protokol o výsledku nepodepisovala. Jeden redaktor a jedna pracovnice již zemřeli, ona jediná zůstala v Arménii. V roce 2003 přišli k nim domů policisté (bydleli tehdy u jejího otce) a opět se ptali na uvedený materiál. Podobný výsledek proběhl v roce 2005, proto se s manželem v roce 2007 od otce odstěhovali do vlastního bytu. Dne 15. 1. 2015 k nim domů přišli tři muži v civilu, a aniž by se legitimovali, provedli domovní prohlídku (povolení neměli) s tím, že vědí, že dotyčný materiál je u ní doma. Vložil se do toho její manžel, kterého zbili, děti byly v šoku. Celé to trvalo asi dvě hodiny, z bytu nic neodnesli. Řekli jí, že pokud jim uvedený materiál nedá, příště odvezou děti. K dotazu žalovaného uvedla, že sama nechápe velké časové odstupy od jí popisovaných událostí. Kromě příbuzných o tom nikomu neřekli, ti jim poradili, aby raději někam utekli. O dalším přestěhování v rámci Arménie neuvažovali, všude by je našli. V případě návratu se obává o děti, syn má od domovní prohlídky ze dne 15. 1. 2015 zdravotní potíže, do té doby žádné potíže neměl. V Arménii s ním chodili po různých vyšetřeních, lékaři jim řekli, že má neznámou formu epilepsie. Od 15. 1. 2015 do odjezdu v srpnu 2015 již žádné potíže neměli. Děti chodily do školy a manžel do práce. Chtěli odjet co nejdále, proto nepožádali o azyl v Gruzii ani v Polsku, bylo jim řečeno, že ve Švédsku to bude bezpečnější. Důvodem jí podané žádosti o mezinárodní ochranu je bezpečí a budoucnost jejich dětí. V Arménii se necítili bezpečně, nemají tam dům ani práci (manžel dal před odjezdem výpověď). Neví, co by se mohlo stát, ale „ti lidé“ jsou dle ní schopni všeho. Chtěla by s rodinou zůstat v ČR. Doložila doklady týkající se jejich pracovních aktivit, synovu lékařskou zprávu, noviny „Arménská republika“ s fotografiemi kolektivu pracovníků.

16. Žalobce a) potvrdil skutečnosti uvedené žalobkyní b) o společném odjezdu rodiny z vlasti. On sám nebyl ve vlasti členem žádné politické strany, v roce 2004, 2008, v roce 2012 a 2015 se zúčastnil mítinků opozice „Electric Yerevan“ kvůli zdražení elektřiny. V souvislosti s tím však žádné potíže neměl. Uvedl, že ve Švédsku, kam s rodinou přicestovali v roce 2015, požádal o mezinárodní ochranu, ale na základě tzv. Dublinského nařízení byl převezen do ČR (19. 7. 2016). Za důvod podání žádosti o mezinárodní ochranu označil pronásledování ze strany policejních orgánů a zdravotní stav staršího syna, který trpí záchvaty. K potížím v zemi původu uvedl, že jeho manželka od roku 1993 do porodu staršího syna pracovala v novinách „Arménská republika“. Měla zpracovat materiál o nekalých činnostech vlivných osob. Uvedený materiál nebyl zveřejněn. Když manželka byla na mateřské dovolené, byla z práce propuštěna. Ostatní zaměstnanci, kteří o uvedeném materiálu věděli, dostali výpověď, policie je začala zvat k výsledku. Jeho manželka byla také na výsledku, dvakrát policisté přišli do jejich bydliště. Proto se přestěhovali do jiného bytu. Tam 15. 1. 2015 přišly tři osoby v civilním oblečení a požadovaly vydání předmětného materiálu. Žalobce, který se do toho vložil, dotyčné osoby zbily. Celý byt byl rozházený, nic nenašly. Děti plakaly a křičely, syn se pomohl a ztratil vědomí, druhý vlezl pod postel. Dotyčné osoby jim sdělily, že příště, pokud jim uvedený materiál nevydají, odvedou děti. Celé to trvalo asi hodinu, policii nezavolali, protože se domnívali, že dotyční jsou od policie, která se na uvedený materiál v minulosti ptala. V únoru syn prodělal velký záchvat, zkrivila se mu tvář, zmodral. Zavolali zdravotní pomoc, syn strávil několik dnů v nemocnici. Lékaři jim řekli, že trpí neznámou formou epilepsie. V průběhu pohovoru žalobce popsal obdobně jako jeho manželka její pracovní činnost pro noviny „Arménská

republika“ a dobu, kdy tam pracovala. Uvedl, že její první výslech na policii se uskutečnil v roce 2000, druhou výzvu k výslechu dostala v roce 2000, žalobce ji z důvodu pobytu v porodnici s mladším synem omluvil. V roce 2003 a 2005 přišli policisté k nim domů a na uvedený kompromitující materiál se manželky vyptávali. Žalobce sdělil, že jeho manželka nic konkrétního o obsahu materiálu neví, měla jen informace od redaktora o existenci materiálu o vysoce postavených osobách a jejich nekalých praktikách. Uvedený materiál měl zmizet a nikdy nebyl zveřejněn. V roce 2007 obdržela manželka další výzvu k výslechu na policii, ale nešla tam. Rozhodli se přestěhovat (od manželčina otce) do vlastního bytu. Uvedl, že redaktor a jedna kolegyně jeho manželky zemřeli, další kolegyně se odstěhovala i s rodinou do Francie. Žalobce sám rovněž neví, jakých osob se uvedený materiál měl týkat. Od ledna 2015 do jejich odjezdu z vlasti v srpnu 2015 se již nic nedělo, ale žili ve strachu. Řešili zdravotní stav jejich syna. Žalobce dále sdělil, že od roku 2004 pracoval jako letový dispečer na letišti. V zaměstnání kvůli výše popsáným skutečnostem on sám žádné potíže neměl. Před odjezdem požádal v práci o dovolenou. Nejdříve odjeli do Gruzie, po skončení dovolené do práce zavolal a podal výpověď. Při vycestování z vlasti neměli žádné potíže, v Gruzii ani v Polsku o mezinárodní ochranu nepožádali, protože měli letenky do Švédska. O českých vízech věděli, byli osobně na české ambasádě. Uvedl, že na státní orgány se s žádostí o pomoc ve vlasti neobrátili, protože to dle jeho názoru nemá smysl. Za důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl život bez strachu a pronásledování a zajištění budoucnosti dětem. Do vlasti se nevrátí, navíc nemají kde bydlet (byt prodali) a nemá práci.

17. Součástí obou správních spisů jsou dále informace shromážděné žalovaným ohledně politické a ekonomické situace a stavu dodržování lidských práv v Arménii. Při posouzení žádosti žalobců žalovaný konkrétně vycházel z Výroční zprávy Human Rights Watch 2016 ze dne 27. 1. 2016, zpráv Infobanky ČTK (články ze dne 16. 5. 2016 a ze dne 1. 8. 2016), informace MZV ČR č. j. 103508/2016-LPTP ze dne 2. 6. 2016 ohledně situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po jejich návratu do Arménie. S poslední jmenovanou zprávou žalobci po seznámení se s podklady pro rozhodnutí nesouhlasili.

Po provedeném přezkumném řízení dospěl soud k závěru, že **žaloba není důvodná**.

18. Z ustanovení § 28 odst. 1 zákona o azylu vyplývá, že mezinárodní ochranu lze udělit ve formě azylu nebo doplňkové ochrany; shledá-li ministerstvo při svém rozhodování, že jsou naplněny důvody pro udělení azylu podle § 12, 13 nebo 14, udělí azyl přednostně. Pokud správní orgán dospěje k závěru, že nebyly naplněny důvody pro udělení azylu jako vyšší formy mezinárodní ochrany, v souladu se zákonem posoudí, zda-li cizinec splňuje důvody k udělení doplňkové ochrany.
19. Podle § 12 zákona o azylu se cizinci udělí azyl, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo, v případě že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
20. Napadená rozhodnutí dle názoru krajského soudu netrpí vadou nedostatečného zjištění skutkového stavu věci ve smyslu § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů. Žalobci a) a b) neuvedli žádné relevantní skutečnosti, ze kterých by

bylo možné učinit závěr o tom, že by byli v zemi původu pronásledováni ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu nebo že by mohli mít důvodnou obavu z pronásledování pro některý z důvodů uvedených v § 12 písm. b) zákona o azylu, jejichž výčet je taxativní a nelze je rozšiřovat o důvody další. Z výpovědí žalobce a) je zřejmé, že se ve své vlasti nijak politicky neangažoval a neměl žádné potíže ani v souvislosti se svou opakovanou účastí na mítincích kvůli zdražování elektřiny. On sám neměl v zemi původu žádné azylově relevantní potíže. Své potíže pak odvozuje od tvrzených problémů své manželky. Žalobkyně b) v žalobě uvedla, že její potíže v zemi původu souvisely s její politicky orientovanou prací v novinové redakci, která měla přijít do styku s jistým kompromitujícím materiálem. Krajský soud považuje uvedené žalobní tvrzení, stejně jako žalobní námitku o jejím pronásledování z důvodu příslušnosti k sociální skupině novinářů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu za nadsazenou a neodpovídající výpovědím žalobkyně b) v průběhu správního řízení. Ta sice uvedla, že v letech 1994-2002 byla členkou Arménského národního hnutí, ale nevyvíjela žádné politické aktivity a z důvodu svého členství v uvedené straně neměla ve vlasti žádné potíže. Jí popisované problémy se týkaly jejího zaměstnání v novinové redakci. Ač tvrdila, že zdrojem jejích potíží je kompromitující materiál z roku 2000 o nekalých praktikách vysoce postavených lidí, je z jejích výpovědí zřejmé, že není novinářkou a s uvedeným materiálem nikdy nepřišla osobně do styku a ani neví, koho a čeho se týká. V průběhu správního řízení rovněž neuváděla, jak tvrdí v žalobě, že někteří členové redakce utekli do Francie, dva členové redakce zemřeli za nápadně podezřelých okolností při dopravní nehodě a v nemocnici. Tvrzené pronásledování z důvodu příslušnosti k „úzké sociální skupině novinářů v rámci redakce“ žalobkyně ve správním řízení ani v řízení před soudem nikterak neprokázala, stejně jako tvrzení o pronásledování z politických důvodů. Judikatura amerických soudů pak není na případ žalobkyně přiléhavá. Nelze rovněž přehlédnout značný časový odstup od vzniku uvedeného materiálu (rok 2000) a tvrzených potíží s tím souvisejících (domovní prohlídka ze dne 15. 1. 2015), kvůli kterým její rodina opustila v srpnu 2015 zemi původu. Ač žalobkyně b) uváděla, že v letech 2000, 2003 a 2005 byla policií dotazována na uvedený materiál, nebylo proti ní ve vlasti zahájeno žádné trestní stíhání, soudní či jiné řízení, nelze rovněž dospět k závěru, že samotné předvolání k výsledku na policii by bylo možné hodnotit jako pronásledování pro některý z důvodů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu. Osoby (oblečené v civilním oblečení), které v jejich bytě vykonaly dne 15. 1. 2015 domovní prohlídku, žalobkyně blíže nespecifikovala, neobrátila se se stížností na postup a konání uvedených osob a s případnou žádostí o pomoc a ochranu na státní či jiné orgány v zemi svého původu s odůvodněním, že by to nemělo smysl. Neschopnost nebo neochota orgánů veřejné moci nebyla žádným způsobem ve správním řízení prokázána. V tomto směru lze poukázat na právní názor Nejvyššího správního soudu vyslovený v rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 6 Azs 8/2003, podle kterého *„neučinil-li stěžovatel žádné kroky k využití všech prostředků, které právní řád v zemi jeho původu k ochraně práv a svobod poskytuje, nelze učinit závěr, že mu taková ochrana nebyla poskytnuta, případně že mu sice byla poskytnuta, ale neúčinně“*. Krajský soud stejně jako žalovaný neshledal, že by žalobkyně b) byla v zemi svého původu pronásledována pro některý z taxativně uvedených důvodů ve smyslu § 12 zákona o azylu, nelze proto dospět ani k závěru o pronásledování rodinných příslušníků jako sociální skupiny.

21. Krajský soud uzavírá, že žalobci vyslovenou obavu o bezpečí a budoucnost jejich dětí, stejně jako nedostatek materiálního zázemí v zemi jejich původu nelze podřadit pod

taxativně vymezené důvody pro udělení azylu ve smyslu § 12 zákona o azylu. „*Institut azylu není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo nehumánní azyl neudělit...*“ (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60). S učiněnými závěry žalovaného, že žalobci nesplňují podmínky pro udělení azylu dle § 12 zákona o azylu, se soud plně ztotožňuje.

22. Za správné a zákonné, zjištěným informacím odpovídající a taktéž náležitě odůvodněné, považuje krajský soud i neudělení azylu dle § 13 a 14 zákona o azylu. Ohledně výroku o neudělení azylu dle § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny) žalobci žádné žalobní námitky neuplatnili.
23. Podle § 14 zákona o azylu, jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.
24. Udělení humanitárního azylu je zcela na volné úvaze správního orgánu a rozhodnutí o něm podléhá přezkumu soudu pouze v tom směru, zda nevybočilo z mezí a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda při zjišťování podkladů takového úsudku byla dodržena pravidla tzv. spravedlivého procesu. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry. Na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Krajský soud připomíná, že institut azylu není a nikdy nebyl univerzálním nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na azyl založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo této osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jeho představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel ve vlastní zemi vystaven pronásledování ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo nehumánní azyl neudělit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005-60). Pokud žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace a zdravotního stavu a věku žalobců neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za přezkoumatelný a správný. Žalovaný se v této souvislosti zabýval vcelku podrobně zdravotním stavem nezl. žalobce D., když měl k dispozici i aktuální lékařský nález z jeho hospitalizace ve Fakultní nemocnici v Hradci Králové. K žalobě doložené lékařské zprávy o zdravotním stavu nezl. D. nedokládají žádné závažné onemocnění či stav, který by mu znemožňoval vycestování do země původu, kde měl k lékařské péči přístup i odpovídající lékařskou péči. K udělení azylu z humanitárních důvodů se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud. Lze tak odkázat na jeho rozsudek ze dne 11. 3. 2004, č. j. Azs 8/2004, z něhož vyplývá, že: „*Smysl institutu humanitárního azylu podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, spočívá v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto „nehumánní“ azyl neposkytnout. Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na případy, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu*

jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu (např. u osob zvláště těžce postižených či nemocných, u osob přicházejících z oblastí postižených humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory), ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly. Míra volnosti této jeho reakce je pak omezena pouze zákazem libovůle, vyplývajícím pro orgány veřejné moci z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu“. Krajský soud neshledal žádné skutečnosti, které by žalovaný v rámci své volné úvahy nezhodnotil, či pochybil v takovém rozsahu, že by soud vedly ke zrušení výroku o neudělení humanitárního azylu. Žalovaný při posouzení důvodů dle § 14 zákona o azylu nevybočil z mezí stanovených zákonem a jeho rozhodnutí je v souladu i s dosavadní ustálenou judikaturou.

25. Podle § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.
26. Krajský soud konstatuje, že smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území České republiky těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. V odůvodnění této části napadených rozhodnutí žalovaný vycházel jak z informací od žalobců, tak z informací získaných v průběhu správního řízení a vypořádal se s nimi při posuzování skutečnosti, zda žalobcům hrozí pro případ návratu vážná újma ve smyslu § 14a zákona o azylu či ve smyslu čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, vycházel i z judikatury Evropského soudu pro lidská práva. Z pohledu doplňkové ochrany se žalovaný opětovně zabýval všemi žalobci tvrzenými důvody pro udělení mezinárodní ochrany, zopakoval a odkázal na svá vyjádření ve vztahu k § 12 zákona o azylu, když ani z hlediska posuzování vážné újmy nedospěl k odlišnému závěru. Pokud jde o bezpečnostní situaci, žalovaný uvedl, že v době rozhodování o žádosti žalobců v Arménii neprobíhal takový ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možno pokládat ve vztahu k žalobcům za vážnou újmu podle § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Dále poukázal na informaci MZV ČR ze dne ze dne 2. 6. 2016, podle které nehrozí neúspěšným navráťvším se žadatelům o azyl do vlasti žádné nebezpečí, ze strany státu nedochází k organizované či řízené diskriminaci těchto osob. Žalobci, ač vyjádřili nesouhlas s obsahem uvedené zprávy (jakož i nesouhlas se zprávami ČTK) v rámci seznámení s podklady pro rozhodnutí, neuvedli co konkrétně namítají a nepředložili žádný podklad, kterým by obsah uvedených zpráv zpochybnili.
27. Po provedeném přezkumu má soud za to, že žalovaný se v odůvodnění i této části napadených rozhodnutí zabýval všemi zákonnými důvody pro udělení některé z forem

doplňkové ochrany, jakož i posouzením jednotlivých hledisek vážné újmy dle § 14a odst. 2 zákona a azylu. Se závěry žalovaného a odůvodněním i těchto částí obou rozhodnutí se soud ztotožňuje a dovoluje si na ně odkázat, tak, jak připouští rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, publikovaný pod č. 1350/2007 Sb. NSS, podle kterého:...,*je-li rozhodnutí žalovaného důkladné, je z něho zřejmé, proč žalovaný nepovažoval právní argumentaci účastníka řízení za důvodnou a proč jeho odvolací námitky považoval za liché, mylné nebo vyvrácené, shodují-li se žalobní námitky s námitkami odvolacími a nedochází-li krajský soud k jiným závěrům, není praktické a ani časově úsporné zdlouhavě a týmiž nebo jinými slovy říkat totéž. Naopak je vhodné správné závěry si přisvojit se souhlasnou poznámkou.*“

28. Krajský soud tak, veden výše uvedenými úvahami, dospěl k závěru, že žaloby nejsou důvodné, a proto mu nezbylo než je v souladu s § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítnout.

VI. Náklady řízení

29. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobcům, kteří ve věci úspěch neměli. Žalovaný náklady řízení nepožadoval, ostatně krajský soud ze správního spisu ani nezjistil, že by mu nějaké náklady nad rámec jeho úřední činnosti v souvislosti se soudním řízením vznikly, proto nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 7. března 2018

JUDr. Ivona Šubrtová v. r.

samosoudkyně